

KOIRANKARVANKEHRÄÄJÄ SANSKIN UNELMATYÖ

Lapasia Rasmuksen ja Ohton pohjavillasta

Koirankarvalangasta saa mitä lämpöisimmät tumput. Koirankarva on riittoisaa tavaraa. Lapasiin kun tarvitaan pohjavillaa vain hedelmäpussillinen eli reilut 250 grammaa.

Puumalan maaseudulla elävillä tiibetmastiffi Rasmuksella, 9, ja Ohtolla, 1, on erikoinen homma. Ne luovuttavat karvaansa emännälleen, joka kehrää niiden pohjavillasta lankaa.

– Koirankarvojen kehrääminen on ollut jo seitsemän vuoden ajan työni, jolla olen elättänyt itseni. Tosin kehrään käsin lankaa myös muista villoista kuten alpakaasta, angorakanista, mohairvuohesta ja lampaasta, toteaa Rasmuksen ja Ohton emäntä, artesaani **Sanna-Maaria Matikainen** eli **Sanski**.

– Olen tehnyt asiakkaille lankaa myös pitkäkarvaisen kissan ja suomenhevosen karvasta. Kehraamani koirankarvalanka on kuitenkin 100-prosenttisesti koiran karvaa, enkä lisää siihen esimerkiksi lampaanvillaa.

Rasmus ja Ohto ovat ideaalisia koiria ”karvalankakoiriksi”, sillä tiibetmastiffi kuuluu pohjavillaisiin rotuihin. Samassa sarjassa ovat muun muassa lapinkoira, samojedi, kaukaasianpaimenkoira, collie ja leonberginkoira.

Paras ja lämpöisin lanka tulee juuri pohjavillarotuisista koirista. Lankaan käytetään pääasiassa karvanlähtöaikaan irtoavaa pohjavillaa, jonka lämpöominaisuudet ovat erinomaiset.

– Niiden karva on rakenteeltaan onttoa eli jokainen pohjavillan karva on putkimainen. Lisäksi päällyskarva on täyttä keratiinia. Tämä yhdistelmä tekee karvasta hyvän langan, Sanski kertoo.

– Myös nypittävistä koiraroduista voi tehdä lankaa, mutta siitä voi korkeintaan valmistaa ryyjiä, koska se ei ole kovin mukavan tuntuista. Pohjavillalangasta tehdyt tuotteet porroontyvät käytössä, joten niiden lämpöarvo vaan paranee entistään.

MUMMONMÖKISSÄ JA MUMMON RUKILLA

Koirankarvankehrääjä Sanski teki reilu vuosi sitten elämässään reippaan liikkeen. Hän muutti Vantaalta Saimaan rannalla sijaitsevaan isoäitinsä mummonmökkiin. Etelä-Savosta Puu-

RASMUS JA OHTO OVAT IDEAAALISIA KOIRIA ”KARVALANKAKOIRIKSI”, SILLÄ TIIBETINMASTIFFI KUULUU POHJAVILLALAIISIIN ROTUIHIIN.

malasta hän on löytänyt kodin, jossa on hyvä työskennellä ja elellä koirien kanssa.

– Olin tosin asunut täällä osan vuodesta jo useamman vuoden ajan. Jossain vaiheessa rupesin miettimään, että miksi en muuttaisi kokonaan sinne, missä oikeasti haluan olla, Sanski tuumailee.

Kokopäivätoiminen käsityöläinen on saanut mummoltaan muutakin kuin kodin. Sanski oppi käsin kehräämisen taidon juuri isoäidiltään, jolta hän peri myös vanhan rukin, joka on käytössä päivittäin.

– Työni on hyvin antoisaa ja luovaa. Voin myös itse määritellä omat työaikani, tosin tietenkin asiakkaiden kanssa tekemiäni sopimusten rajoissa, Sanski toteaa.

Sanskin pihapiirissä seisoo vanha navetta, jonka toisessa päässä on koirankarvankehrääjän työtila. Toisessa päässä asustelee talvisaikaan kaksi villaista kaveria. Mohairvuohet Birgitta ja Lassi luovuttavat myös keväisin ”villatakinsa” emäntänsä kehräystyötä varten.

– Minulle on tärkeää, että eläimet, joiden villaa tai karvaa käytän, saavat elää eettisesti hyvää elämää. Omien eläinten lisäksi käytän pelkästään suomalaisia kasvattajia, joille muutkin eläimet kuin koirat ovat perheen lemmikkejä, Sanski sanoo.

KOIRANKARVAN KEHRUULLA PITKÄ HISTORIA

Koirankarvan kehrääminen on meillä Suomessa vielä suhteellisen harvinaista. Sanski kertoo,

SANSKI elelee kauniin Saimaan rannalla yhdessä koiriensa Santerin ja Ohton kanssa.

ENNEN kehräämistä koirankarva aina karsti. Sanski on oppinut vanhat taidot isoäidiltään, vanha rukki on isoäidin peruja.

SANSKI on kehrännyt lankaa hyvin monen karkasta. Kuvassa käsinkehrättyjä lankoja koirien pohjavilloista.

että sillä on kuitenkin pitkä historia.

– Koirankarvaa on alettu kehrätä lampaanvillan kehräystä. Koirankarvan historia on tiettävästi alkanut kehrätä menomaan koirankarvan kehräystä vuosia sitten.

Sanski kiinnostui itse aiheesta vasta myöhemmin.

– Rupesin etsimään käsityöläisiä lankaa puhtaasti koirankarvasta. Keskityin kehräämöitä ja käsin kehrättäviä koirankarvaa, ja siihen myös lampaanvillaa, Sanski kertoo.

– Törmäsin yhteen vanheeseen, joka käytti pelkkää koirankarvan villaa. Hän oli ottanut töitä va-

KUN koirankarva on irrotettu, sen paras säilytysmuoto on pahvilaatikko tai paperipussi. Niissä karva on myös helppo lähettää kehräajalle.

Kolmenlaista koirankarvaa

• Koirankarvan tyypit jaetaan kolmeen ryhmään: nypitty, trimmattu, sekä harjattu karva.

Koiran pohjavilla eli harjattu karva on kaikista parasta vaatetukseen käytettäväksi.

Koiran eri kohdissa karvanlaatu voi olla erilaista. Pohjavilla on pehmeintä, "housut" sekä päällyskarva ovat kovempaa keratiinia sisältävää karvaa.

Pohjavillan jokainen karva on sisältä ontto, ja tämän vuoksi pohjavilla varastoi itseensä eläinkuiduista tehokkaimmin ilmaa. Tästä syystä koiran pohjavillan lämpöarvo on kehruuta noin 30 prosenttia parempi kuin lampaanvillalla.

(Lähde: Sanna-Maaria Matikainen)

että koska nyt muutenkin olen kohtuullisen näppärä käsistäni, miksei voisi koirankarvan kehruukin lähteä luonnistumaan.

Sansilla oli jo tuolloin sopivasti kehrumateriaalia omasta takaa. Rasmus oli sopiva "koe-kaniini" karvan luovuttajaksi. Myös Sansin ystävillä ja tuttavilla oli koiria, joiden karvoista alkoi syntyä lankaa ja sitä myöten erilaisia käsistöitä.

– Koirankarvasta tehdystä langasta voi tehdä kaikkea mahdollista, mitä nyt langasta ylipäänsäkin tehdään. Itse olen tehnyt lapasia, sukkia, villapuseroita, torkkupeittoja ja kaulahuiveja.

– Koirankarvan hyvä puoli on myös se, että se on materiaalina tosi riittoisaa. Pariin naisten lapasia tarvitaan vain reilut 250 grammaa karvaa eli sellainen tiivis hedelmäpussillinen. Tästä saadaan lankaa noin 100 grammaa.

KARVAN KERÄÄMINEN JA SÄILÖMINEN

Sanski muistuttaa, että kaikkien koirien karvasta ei pysty kehräämään lankaa. Esimerkiksi labradorinnoutajalla tai rottweilerilla on niin suora ja lyhyt karva, ettei se sitoudu edes lampaanvillaan, eikä näin ollen ole kehrättävissä langaksi.

Monien koirien karva sen sijaan kelpaa mainiosti langan kehruuseen. Sanski sanoo, että suurin osa hänen asiakkaistaan haluaakin teettää lankaa nimenomaan oman koiransa karvasta.

– Oman koiran karvasta tehdyissä sukissa tai

OHTO on reilun vuoden ikäinen karvakasa, joka on jo luovuttanut pohjavillaansa kehrättäväksi. Sanski sanoo, että myös pentukarvaa voidaan kehrätä langaksi.

lapasissa on tietenkin paljon myös tunnearvoa, Sanski muistuttaa.

– On mukava sujauttaa talvipakkasella päähänsä lämmin pipo, joka on lähtöisin lemmikkikoiransa pohjavillasta.

Sanski vinkkaa, että mikäli on mahdollista, koiran karvasta kannattaa ottaa talteen juuri pohjavilla. Pohjavillan voi usein erotella myös kehrätessä, koska kehräys suoritetaan täysin käsityönä.

– Pohjavillan kerääminen tapahtuu kampaamalla irtoava pohjavilla, esimerkiksi "talviturkki", irti koiralta.

– Paras tapa säilöä koirankarva on laittaa se paperipussiin tai pahvilaatikkoon, jotka "hengittävät" toisin kuin muovipussi. Karvan ei tarvitse olla pestyä, kun se toimitetaan kehrättäväksi.

Mikäli olet kiinnostunut kehräyttämään oman koirasi karvaa langaksi, voit ottaa yhteyttä Sanskiin. Yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.rukkijarautapata.com. 🐾

Marjo-Kaisu Niinikoski

Kuvat: Sanna-Maaria Matikainen ja

Asko Matikainen

